

Доцільність використання бузини чорної та цикорію при створенні препарату імуномодельючої дії

Ковалевська І.В., Гомон О.С.

*Національний фармацевтичний університет,
Кафедра заводської технології ліків (м. Харків, Україна)
inga.kovalevskaya@gmail.com*

Однією з провідних проблем сучасної медицини є розробка лікарських засобів і методів попередження розвитку патологічних змін в організмі, які викликані стресорними реакціями різноманітної природи. До лікарських засобів, спрямованих на оптимізацію імунних реакцій, але з високим ризиком розвитку побічних реакцій відносяться імунопресори, імуномодулятори та імуностимулятори. Остання група – це лікарські препарати, що відновлюють функції клітинного та гуморального імунітету. Для лікування первинних імунодефіцитних станів імуностимулятори мають другорядну роль, а основна сфера їх застосування - вторинні імунодефіцитні стани, які зазвичай супроводжуються зменшенням кількості лімфоцитів, їх субпопуляцій, класів імуноглобулінів, пригніченням реакцій неспецифічного імунітету. Згідно класифікації імуностимуляторів, до них відносяться адаптогени – лікарські засоби рослинного походження.

Механізм дії адаптогенів підвищує загальний неспецифічний опір організму негативному впливу факторів біологічної, фізичної та хімічної природи. Препарати вказаної групи сприяють кращій адаптації організму до змін умов навколишнього середовища. Активують синтез рибонуклеїнової кислоти і білків, внаслідок чого посилюються відновні процеси. Адаптогени, як загальнотонізуючі речовини, діють за рахунок наступних явищ: селективної модуляції функціонування моно-амінергічних структур, блокуючи котехол-О-метилтрансферазу; пригнічення перекисного окислення ліпідів шляхом реактивації неферментної антиоксидантної системи; захисту від виснаження системи гіпофіз – кора надниркових залоз. Загальнотонізуючі рослинні засоби характеризується низькою токсичністю, великою широтою терапевтичної дії та відсутністю розвитку лікарської залежності.

Результати маркетингового аналізу зазначеної групи препаратів свідчать, що здебільшого на фармацевтичного ринку України наявні лікарські засоби на основі ехінацеї. Отже, актуальним завданням є пошук перспективної лікарської рослинної сировини з метою створення твердої лікарської форми з імуномодельючою активністю.

Аналіз даних літератури свідчить, що зазвичай для відновлення імунітету використовують препарати рідкісних рослин: женьшеню, елеутерококу, лимоннику, левзеї, заманихи тощо. Тому, наш пошук був спрямований на встановлення рослин, сировинна база яких в Україні є достатньо великою.

Аналізуючи результати фармакологічних досліджень та сировину базу, нами було обрані як перспективні об'єкти досліджень – екстракти бузини та цикорію. Бузина не належить до рідкісних рослин, вона володіє антисептичними і противірусними властивостями. Препарати бузини сприяють відходженню мокротиння, мають сечогінну, потогінну, жарознижувальну дію, а також стимулюють активність імунних клітин.

Україна є найбільшим виробником цикорію в Східній Європі, який є достатньо вивченою рослиною з хімічної та фармакологічної точки зору. Препарати цикорію мають протизапальні, імуномодельючі та тонізуючі активності.

Таким чином, комбінація зазначеної лікарської сировини сприятиме ефективній імуномодулюючій терапії при різних захворюваннях.